

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Вченої ради ХДАЕУ

від 26 березня 2026 р., протокол №11

Введено в дію наказом ректора

від 26 березня 2026 р. №11/ОД

Юрій КИРИЛОВ

ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ІСПИТУ

зі спеціальності

D4 Публічне управління та адміністрування

ОПП «Публічне управління та адміністрування»

для прийому на навчання для здобуття ступеня бакалавра на основі НРК6, НРК7

ВСТУП

Фахові вступні випробування для здобуття ступеня «Бакалавр» за спеціальністю D4 «Публічне управління та адміністрування» проводяться з метою визначення можливості вступників засвоювати навчальні програми підготовки бакалавра в сфері публічного управління та адміністрування. Випробування здійснюється шляхом оцінки рівня професійних знань, умінь та навичок вступників, з використанням загальнодержавних методів комплексної діагностики.

Вступні випробування проводяться у формі письмової відповіді на 50 тестових завдань. Тестові завдання мають одну правильну відповідь.

Правильне виконання тестових завдань дозволяє перевірити сформованість відповідних теоретичних знань, практичних навичок та надає змогу вступникові взяти участь у конкурсному відборі на спеціальність D4 «Публічне управління та адміністрування» для здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр».

На фахове вступне випробування виносяться наступні дисципліни освітньо-професійної підготовки на здобуття ступеня «Бакалавр» за спеціальністю D4 «Публічне управління та адміністрування»:

1. ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
2. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ
3. ПУБЛІЧНА ПОЛІТИКА

I. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Тривалість проведення фахового вступного випробування – 80 хвилин.
2. Під час проведення фахового вступного випробування не допускається користування електронними приладами, підручниками, навчальними посібниками та іншими матеріалами, якщо це не передбачено рішенням Приймальної комісії
3. Під час фахового вступного випробування використовується кулькова або гелева ручка синього кольору
4. Оцінювання знань проводиться за результатами відповідей відповідно до визначених критеріїв.

II. ПЕРЕЛІК ТЕМ І РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА З НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ФАХОВЕ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІН «ДЕРЖАВНА СЛУЖБА»

Анотація

Дисципліна «Державна служба» вивчає правові та організаційні засади забезпечення публічної, професійної, політично неупередженої та ефективної діяльності державних службовців. Ефективність функціонування системи публічного управління безпосередньо залежить від якості кадрового потенціалу та збалансованої кадрової політики. Дисципліна формує комплекс знань щодо принципів, методів та інструментів управління на державній службі, етапів вступу, проходження та припинення служби, а також ознайомлює з нормативно-правовою базою, яка регулює ці відносини, зокрема в умовах воєнного стану.

Основна мета дисципліни – формування у майбутніх фахівців сучасного управлінського мислення, глибокого розуміння правового статусу державного службовця, а також набуття знань та компетентностей щодо формування та реалізації ефективної кадрової політики у системі органів державної влади.

Основними завданнями вивчення дисципліни є: ознайомлення з основними нормативно-правовими актами та положеннями законодавства у сфері державної служби; формування знань про порядок проведення конкурсів, оцінювання та просування по службі; вивчення прав, обов'язків, етичних норм та відповідальності державних службовців; розвиток навичок прийняття рішень щодо управління людськими ресурсами, планування кар'єри та професійного розвитку в органах публічної влади.

Зміст за темами

Тема 1. Загальні положення та принципи державної служби

Поняття державної служби як публічної, професійної, політично неупередженої діяльності. Поняття та правовий статус державного службовця. Принципи державної служби. Категорії посад державної служби («А», «Б», «В») та класифікація посад. Система управління державною службою: повноваження Кабінету Міністрів України, НАДС, Комісії з питань вищого корпусу державної служби та служб управління персоналом. Цифровізація державної служби: впровадження Інформаційної системи управління людськими ресурсами (HRMIS) та сучасних інструментів кадрового моніторингу.

Тема 2. Правовий статус, етика та доброчесність державного службовця

Основні права державного службовця: на повагу до гідності, оплату праці, соціальне забезпечення, професійне навчання за державні кошти та участь у профспілках. Основні обов'язки: дотримання Конституції та законів України, забезпечення державних інтересів, нерозголошення державної таємниці. Належне

врядування та доброчесність у публічному секторі. Загальні правила етичної поведінки державних службовців та запобігання корупції.

Тема 3. Вступ на державну службу та проведення конкурсу

Загальні умови вступу на державну службу: право на державну службу, вимоги до освіти та рівня володіння державною мовою. Вимоги до професійної компетентності: посилення ролі володіння англійською мовою в умовах євроінтеграції. Порядок проведення конкурсу на зайняття вакантної посади. Етапи оцінювання кандидатів. Визначення результатів та призначення переможця. Адаптація новопризначених працівників. Організація стажування молоді як інструмент залучення кадрів на публічну службу. Складення Присяги державного службовця.

Тема 4. Проходження державної служби, професійний розвиток, оцінювання та оплата праці

Службова кар'єра державного службовця: присвоєння рангів, планування кар'єри. Професійне навчання та підвищення кваліфікації. Сучасна інфраструктура професійного розвитку (Портал управління знаннями, освітня платформа StudyЯ). Оцінювання результатів службової діяльності: мета, визначення завдань і ключових показників (КРІ), проведення оціночної співбесіди, виставлення балів. Реформа системи оплати праці: єдині підходи до структури заробітної плати на основі класифікації посад (грейдів). Робочий час і відпустки державного службовця.

Тема 5. Службова дисципліна, відповідальність та припинення державної служби

Забезпечення службової дисципліни. Види дисциплінарних проступків та дисциплінарна відповідальність державних службовців. Дисциплінарне провадження та органи, що його здійснюють. Підстави для припинення державної служби: втрата права на державну службу (набуття іноземного громадянства, набрання чинності обвинувальним вироком тощо), за ініціативою державного службовця, за ініціативою суб'єкта призначення, у зв'язку з обставинами, що склалися незалежно від волі сторін. Проходження публічної служби та організація трудових відносин у період дії воєнного стану.

Список рекомендованої літератури:

Основна література:

1. Публічна служба : навч. посіб. / Н. М. Глевацька, К. С. Фомічов, Н. С. Пітел, О. В. Сторожук ; М-во освіти і науки України, Центральнoукраїн. нац. техн. ун-т. – Кропивницький : Ексклюзив-Систем, 2025. 151 с. URL: <https://surl.li/lkyekv>
2. Малиновський В. Я. Публічна служба в Україні: підручник. Друге вид. доп. і перероб. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2024. 476 с. URL: <https://surl.li/teuhcp>
3. Публічна служба: навчальний наочний посібник / Н.Т. Гончарук, Н.Г. Сорокіна ; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Електрон. дані. Дніпро : ГРАНІ, 2023. URL: <https://surl.li/tltauc>

4. Біла-Тіунова Л., Кубаєнко А., Стрельников А. Б 61 Публічна служба в Україні : навч.-метод. посіб. / Л. Біла-Тіунова, А. Кубаєнко, А. Стрельников ; Нау. Ун-т «Одеська юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2023. 277 с. URL: <https://surl.lu/ahsper>
5. Сидоренко Н. С., Шевченко С. О., Липовська Н. А. Публічна служба : навч. посіб. / Н. С. Сидоренко, С. О. Шевченко, Н. А. Липовська. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 264 с. URL: <https://surl.li/tnpyrl>
6. Посібник для керівників державної служби / Ю. Лихач, М. Канавець, Р. Попов та ін. ; за заг. ред. Н. Алюшиної. Київ : ТОВ «ВІСТКА». 422 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/1-7zAiZetwe3eQ-h6XtFX7cWLHgdmmq3/view>
7. Державна служба в Україні: адміністративно-правовий вимір: монографія / А. Б. Грищук. Львів: 2018. 232 с. URL: <https://surl.li/jlglic>
8. Публічна служба : посіб. для підгот. до іспиту / Ю. П. Битяк, Н. П. Матюхіна, С. А. Федчишин ; за заг. ред. Н. П. Матюхіної. – Харків : Право, 2018. 260 с. URL: <https://surl.li/roqaam>
9. Науково-практичний коментар до Закону України «Про державну службу» / Ред. кол.: К.О. Ващенко, І.Б. Коліушко, В.П. Тимошук, В.А. Дерезь (відп. ред.). – К.: ФОРМ-Москаленко О.М., 2017. 796 с. URL: <https://pravo.org.ua/books/naukovo-praktychnyj-komentar-do-zakonu-ukrayiny/>
10. Круп'як Л.Б. Організація діяльності державного службовця: Навч. посібник. Тернопіль: Крок. 2015. 243с. URL: <https://surl.li/rbkhrp>
11. Державна служба : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президенті України ; редкол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), О. Ю. Оболенський (заст. голови), С. М. Серьогін (заст. голови) [та ін.]. К. ; Одеса : НАДУ, 2013. Т. 2. 348 с. URL: <https://surl.li/igvbtz>
12. Державна служба : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президенті України ; редкол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), О. Ю. Оболенський (заст. голови), С. М. Серьогін (заст. голови) [та ін.]. К. ; Одеса : НАДУ, 2012. Т. 1. 372 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi51/0039721.pdf>
13. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк та ін. Київ : НАДУ, 2011. URL: <https://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/ukr0000022817>

Додаткова література:

1. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Про державну службу : Закон України від 10 груд. 2015 р. № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
3. Про запобігання корупції : Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>
4. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12 трав. 2015 р. № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>

5. Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану : Закон України від 15 берез. 2022 р. № 2136-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2136-20>
6. Про затвердження Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби : Постанова Кабінету Міністрів України від 25 берез. 2016 р. № 246. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/246-2016-%D0%BF#Text>
7. Питання присвоєння рангів державних службовців та співвідношення між рангами державних службовців і рангами посадових осіб місцевого самоврядування, військовими званнями, дипломатичними рангами та іншими спеціальними званнями : Постанова Кабінету Міністрів України від 20 квіт. 2016 р. № 306. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/306-2016-%D0%BF#Text>
8. Про затвердження Порядку проведення оцінювання результатів службової діяльності державних службовців : Постанова Кабінету Міністрів України від 23 серп. 2017 р. № 640. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/640-2017-%D0%BF#Text>
9. Про затвердження Положення про систему професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад : Постанова Кабінету Міністрів України від 06 лют. 2019 р. № 106. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/106-2019-%D0%BF#Text>
10. Про затвердження Порядку здійснення дисциплінарного провадження : Постанова Кабінету Міністрів України від 04 груд. 2019 р. № 1039. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1039-2019-%D0%BF#Text>
11. Про затвердження Типових правил внутрішнього службового розпорядку : Наказ НАДС від 3 берез. 2016 р. № 50. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0457-16#Text>
12. Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування : Наказ НАДС від 5 серп. 2016 р. № 158. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1203-16#Text>
13. Про затвердження Методики проведення класифікації посад державної служби : Наказ НАДС від 30 груд. 2025 р. № 164-25. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0040-26#Text>
14. Державна служба в умовах війни: добірка корисної інформації. *Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу*: вебсайт. URL: <https://center.gov.ua/derzhavna-sluzhba-v-umovah-vijny-dobirka-korysnoyi-informaciyi/>
15. Державна служба в Україні та напрями її реформування і розвитку : аналітична записка / А. Заболотний, В. Дерезь, І. Коліушко, О. Сасенко, А. Астапов. Київ : Центр політико-правових реформ, 2024. URL: <https://pravo.org.ua/books/derzhavna-sluzhba-v-ukrayini-ta-napryamy-yiyi-reformuvannya-i-rozvytku/>
16. Моніторинговий звіт Програми SIGMA “Державне управління в Україні. Оцінювання на відповідність Принципам державного управління”. 2023. URL:

https://www.sigmaweb.org/content/dam/sigma/uk/publications/reports/2024/02/public-administration-in-ukraine_27a46a58/b0dd70ef-uk.pdf

17. Річний Звіт Центру адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2025. 79 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1KmZSnImqFK7AdL2MrQMj_lgZXMRh1SDD/view
18. Річний звіт Національного агентства України з питань державної служби за 2025 рік. Київ : НАДС, 2025. 58 с. URL: <https://nads.gov.ua/storage/app/sites/5/uploaded-files/zvit-2026-8.pdf>

Інформаційні ресурси:

1. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України : веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>
2. Урядовий портал. Кабінет Міністрів України : веб-сайт. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>
3. Національне агентство України з питань державної служби : веб-сайт. URL: <https://nads.gov.ua/>
4. Національне агентство запобігання корупції : веб-сайт. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/>
5. Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу : веб-сайт. URL: <https://center.gov.ua/>
6. Вища школа публічного управління : веб-сайт. URL: <https://pdp.nacs.gov.ua/providers/ukrainska-shkola-uriaduvannia>

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

Анотація

Дисципліна «Конституційне право України» вивчає основні нормативні положення Основного Закону та функції держави, ознайомлює з текстом і змістом усіх розділів Конституції України, формує комплекс знань щодо засад конституційного ладу, принципів поділу державної влади, а також методів реалізації та захисту прав і свобод людини.

Основна мета дисципліни – формування у майбутніх фахівців сучасного правового мислення та системи нормативних знань виключно на базі Конституції, формування розуміння концептуальних основ функціонування суверенної, демократичної і правової держави; набуття умінь аналізу норм прямої дії, розуміння механізмів взаємодії вищих органів державної влади, прийняття правомірних рішень на основі принципу верховенства права.

Завдання даної дисципліни - ознайомлення з основами конституційного ладу, формами народного волевиявлення (виборами та референдумами) та територіальним устроєм; формування практичних навичок по аналізу компетенції та меж повноважень органів законодавчої (Верховна Рада), виконавчої (Кабінет Міністрів, Президент) та судової влади; формування практичних навичок по

ефективному розумінню механізмів реалізації прав, свобод та обов'язків громадянина і функцій місцевого самоврядування; розвиток правосвідомості та громадянської відповідальності; ознайомлення із сучасними процедурами конституційного контролю та правилами внесення змін до Основного Закону.

Зміст за темами

Тема 1. Загальні засади конституційного статусу України

Україна як суверенна, незалежна, демократична, соціальна, правова держава. Україна як демократична республіка. Поділ державної влади на законодавчу, виконавчу та судову. Принцип верховенства права. Найвища юридична сила Конституції України. Статус української мови як державної. Принцип народовладдя. Державні символи.

Тема 2. Права, свободи та обов'язки людини і громадянина. Інститут громадянства України.

Невідчужуваність прав і свобод та рівність громадян перед законом. Система конституційних прав і свобод. Система конституційних прав і свобод людини: природні права людини, політичні права, соціально-економічні права. Міжнародні стандарти реалізації прав людини.

Конституційні обов'язки людини і громадянина.

Підстави та порядок набуття громадянства України. Принципи громадянства України. Підстави та порядок припинення громадянства України. Особливості юридичного статусу іноземців, осіб без громадянства та біженців

Тема 3. Вибори. Референдум

Поняття та види референдумів. Предмет референдуму. Призначення та порядок проведення референдуму. Обмеження щодо проведення референдуму. Юридичні наслідки референдуму.

Поняття та зміст виборчого права. Виборчі системи в Україні. Етапи та суб'єкти виборчого процесу.

Тема 4. Верховна Рада України

Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади (парламент). Конституційний склад, вимоги до народних депутатів та строк їх повноважень. Акти парламенту. Законодавчий процес. Повноваження Верховної Ради. Бюджетна система України. Рахункова палата.

Конституційний статус депутата України. Набуття та припинення повноважень народного депутата. Депутатський запит та депутатське звернення.

Тема 5. Президент України

Президент як глава держави та Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України. Порядок виборів, складання присяги та вступ на пост. Ключові повноваження. Право вето. Акти Президента України. Дострокове припинення повноважень та особлива процедура усунення з поста (імпічмент).

Рада національної безпеки і оборони України.

Тема 6. Кабінет Міністрів України. Інші органи виконавчої влади

Кабінет Міністрів України – вищий орган у системі виконавчої влади. Склад уряду та порядок призначення. Повноваження та акти Кабінету Міністрів України.

Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади.

Система та повноваження місцевих державних адміністрацій.

Тема 7. Правосуддя

Система судоустрою України. Принципи судоустрою. Порядок призначення на посаду суддів. Функції органів правосуддя. Повноваження та склад Вищої ради правосуддя.

Конституційний статус Верховного Суду.

Функції прокуратури України. Адвокатура в системі захисту прав людини.

Тема 8. Територіальний устрій України

Принципи територіального устрою: єдність території, поєднання централізації і децентралізації. Система адміністративно-територіального устрою. спеціальний статус міст Києва і Севастополя.

Статус АРК як невід'ємної складової частини України. Конституція Автономної Республіки Крим. Представницькі та урядові органи АРК. Сфери нормативного регулювання та питання, віднесені до відання АРК.

Тема 9. Місцеве самоврядування в Україні

Сутність місцевого самоврядування. Органи місцевого самоврядування. Матеріальна і фінансова основа місцевого самоврядування. Завдання та функції місцевого самоврядування. Гарантії місцевого самоврядування. Участь громади у вирішенні питань місцевого значення.

Тема 10. Конституційний Суд України

Правовий статус Конституційного суду України. Правовий статус судді Конституційного Суду України. Функції та повноваження Конституційного Суду України

Тема 11. Механізм внесення змін до Конституції України

Суб'єкти подання законопроекту про зміну Конституції. Процедури внесення змін до Конституції України. Заборони щодо внесення змін до Конституції України.

Список рекомендованої літератури:

Основна література:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Загальна декларація прав людини : Декларація ООН від 10.12.1948. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text

3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : Конвенція Ради Європи від 04.11.1950. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
4. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права : Пакт ООН від 16.12.1966. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text
5. Про громадянство України : Закон України від 18.01.2001 № 2235-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14#Text>
6. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства : Закон України від 22.09.2011 № 3773-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text>
7. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту : Закон України від 08.07.2011 № 3671-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3671-17#Text>
8. Виборчий кодекс України : Закон України від 19.12.2019 № 396-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text>
9. Про забезпечення функціонування української мови як державної : Закон України від 25.04.2019 № 2704-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>
10. Про всеукраїнський референдум : Закон України від 26.01.2021 № 1135-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1135-20#Text>
11. Про Регламент Верховної Ради України : Закон України від 10.02.2010 № 1861-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17#Text>
12. Про статус народного депутата України : Закон України від 17.11.1992 № 2790-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2790-12#Text>
13. Про Раду національної безпеки і оборони України : Закон України від 05.03.1998 № 183/98-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183/98-%D0%B2%D1%80#Text>
14. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>
15. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text>
16. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09.04.1999 № 586-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>
17. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
18. Про Вищу раду правосуддя : Закон України від 21.12.2016 № 1798-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19#Text>
19. Про прокуратуру : Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>
20. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>
21. Про Конституційний Суд України : Закон України від 13.07.2017 № 2136-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text>
22. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>

23. Європейська хартія місцевого самоврядування : Хартія Ради Європи від 15.10.1985. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text
24. Про столицю України – місто-герой Київ : Закон України від 15.01.1999 № 401-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/401-14#Text>
25. Конституційне право : підручник / Ю. Г. Барабаш, О. М. Бориславська, В. М. Венгер, М. І. Козюбра, А. А. Мелешевич ; за заг. ред. М. І. Козюбри. Київ : Ваіте, 2021. 528 с.
26. Конституційне право України : підручник / авторський колектив: І. М. Алмаші та ін. 11-те вид., переробл. та допов. Ужгород : Видавництво «РІК-У», 2023. 536 с.
27. Конституційне право України : підручник / Т. М. Слінько, Л. І. Летнянчин, Ф. В. Веніславський та ін. ; за заг. ред. Т. М. Слінько. Харків: Право, 2024. 672 с.
28. Машков А. Д. Теорія держави і права: підручник. Київ: Алерта, 2024. 452 с.
29. Правознавство: підручник / Г. І. Балюк, О. С. Лотюк, О. П. Орлюк, С. В. Петков, В. С. Щербина [та ін.]; за відп. ред. В. С. Ковальського. 14-те вид., допов. і перероб. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 660 с.
30. Тертишник В., Батраченко Т., Сачко О., Крижановська О., Тертишник І. Судові та правоохоронні органи України. Підручник / За заг. ред. В. Тертишника. Київ: Алерта, 2025. 408 с.
31. Шульга А. М. Теорія держави і права : навч. посіб. : книга-конспект. Харків : Майдан, 2025. 676 с.
- 32.

Допоміжна література:

1. Абдуллазаде Фюрган Шірали огли. Верховна Рада України як суб'єкт законодавчого процесу. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 8. С. 18–21.
2. Берендєєва А. І., Мащенко В. С. Правоохоронна функція держави як складова забезпечення національної стійкості. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 5. С. 455–459.
3. Білодід С. І., Шульга В. О. Роль Європейського суду з прав людини у формуванні міжнародних стандартів захисту прав людини. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2025. Т. 4. № 88. С. 21–27.
4. Бойчук А. Ю., Тарасов А.В., Джус А.Р. Теоретико-правові засади муніципалізму та місцевого самоврядування в Україні в контексті європейських стандартів. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 8. С. 307-312
5. Власенко В. П., Бесклеткіна М. Ю. Напрями розвитку прав та обов'язків людини і громадянина в сучасних умовах. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2024. Т. 1. № 86. С. 30–36.
6. Гриценко Г. М. Позитивні зобов'язання держави та органів місцевого самоврядування в контексті забезпечення права на соціальний захист. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 1. С. 82–86

7. Гришко У. П. Сутність принципу свободи підприємницької діяльності та його обмеження. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. № 6, ч. 1. С. 313–318
8. Гутарова К. О. Європейський суд з прав людини як міжнародно-правовий механізм захисту прав людини. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 9. С. 302–305.
9. Єгорова В. С. Конституція України: основні принципи та значення для суспільства. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 5. С. 69–70.
10. Книшов В. П. Адміністративне судочинство в Україні: загальний стан. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 5. С. 543–546.
11. Конорчук Д.В., Зверєва К.С. Імплементация положень Загальної декларації прав людини в українське законодавство. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 2. С. 384–386.
12. Кохан Н. В. Обмеження права на працю в умовах воєнного стану. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 7. С. 189–193.
13. Кузуб О. О., Павшук К. О. Конституційний Суд України як орган конституційної юрисдикції та його місце в системі органів державної влади. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 2. С. 65–74.
14. Лазарева М. Д. Стан забезпечення прав людини в Україні на сучасному етапі. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 1. С. 51–53.
15. Максименцева Н. О. Інститут президентства в Україні в умовах воєнного стану та особливості повноважень Президента у сфері безпеки. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 1. С. 99–104.
16. Максименцева Н. О. Парламентаризм у публічному управлінні у період воєнного стану (юридичний аспект). *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 10. С. 99–102.
17. Малига В. А., Репецький В. М. Міжнародний договір як джерело міжнародного публічного та міжнародного приватного права. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 7. С. 507–510.
18. Матієва Я. С. Роль міжнародних економічних організацій у формуванні економічної функції держави та економічної політики. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 3. С. 670–672.
19. Мельниченко Б. Б. Забезпечення прав і свобод людини і громадянина в Україні в умовах воєнного стану. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 4. С. 106–109.
20. Ніколенко Л.М., Ошкадеров І.Г. Сутність та особливості економічних прав людини та громадянина в Україні. Європейський вектор модернізації економіки: креативність, прозорість та сталий розвиток: матеріали X Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 18-19 квіт. 2018 р.). Харків, 2018. Ч. 2. С. 60-63.
21. Омелько І. І. Конституційне закріплення принципу взаємодії гілок влади: досвід України і зарубіжних країн. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2025. Т. 1. № 90. С. 314–320.
22. Організація судових і правоохоронних органів України. Курс лекцій / О.В. Матвеевський, Л.В. Ярова. Київ: Фенікс, 2020. 376 с

23. Павліченко І. М. Організаційно-правові форми реалізації права на працю. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 9. С. 199–203.
24. Павлович-Сенета Я. П., Лозинський Ю. Р. Становлення та перспективи розвитку місцевого самоврядування в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2025. Т. 1. № 90. С. 321–326.
25. Смокович М. І. Реорганізація місцевих судів системи судоустрою України: чому змін не оминати. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 8. С. 550–554.
26. Стаднік І. В., Малига В. А. Пряма дія закону в контексті юридичної визначеності. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 2. С. 40–43
27. Цебенко С.Б. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод та протоколи до неї. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 8. С. 596–598.
28. Якимович Я. В. Особливості організації виконавчої влади в Україні: механізми та виклики. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 12. С. 54–61.
29. Якимович Я. В. Співвідношення завдань та повноважень Кабінету Міністрів України на основі конституційного законодавства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2025. Т. 1. № 91. С. 291–301.

Інформаційні ресурси:

1. Законодавство України: офіційний вебпортал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. Термінологія законодавства: офіційний вебпортал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/termin>
3. Судова влада України: офіційний портал. URL: <https://court.gov.ua/>
4. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>
5. Верховний Суд: офіційний сайт. URL: <https://supreme.court.gov.ua/>
6. HUDOC — база практики Європейського суду з прав людини. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/>
7. European Convention on Human Rights. URL: <https://www.echr.coe.int/european-convention-on-human-rights>
8. Законопроекти України. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills>
9. Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
10. Конституційний Суд України. URL: <https://ccu.gov.ua/>
11. Вищий антикорупційний суд. URL: <https://hcac.court.gov.ua/>

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПУБЛІЧНА ПОЛІТИКА»

Анотація

Дисципліна «Публічна політика» є фундаментальною складовою підготовки фахівців у сфері публічного управління та адміністрування і спрямований на формування комплексного розуміння процесів вироблення, реалізації та оцінювання політичних рішень у демократичному суспільстві.

Дисципліна охоплює теоретико-методологічні засади публічної політики, включаючи аналіз класичних і сучасних концепцій policy sciences, інституційних механізмів, моделей прийняття рішень та ролі різних акторів у політичному процесі. Особливу увагу приділено міждисциплінарному характеру публічної політики, що поєднує елементи політичної науки, економіки, соціології, права та менеджменту.

Курс має виразну прикладну спрямованість і орієнтований на формування практичних навичок: ідентифікації та формулювання суспільних проблем; аналізу альтернатив політичних рішень; застосування інструментів policy analysis; підготовки аналітичних документів (policy brief, policy paper); оцінювання ефективності публічної політики.

Важливим компонентом курсу є вивчення особливостей публічної політики в Україні, зокрема в умовах: децентралізації; євроінтеграційних процесів; цифрової трансформації державного управління; кризових явищ (війна, економічна нестабільність).

У результаті опанування дисципліни здобувачі освіти набувають здатності критично мислити, аналізувати політичні процеси та брати участь у формуванні ефективної публічної політики.

Зміст за темами

Тема 1. Публічна політика як об'єкт наукового аналізу

Генезис поняття «публічна політика» у світовій та українській науці. Об'єкт, предмет і функції публічної політики. Методологічні підходи до дослідження (системний, інституційний, поведінковий, неоінституціональний). Співвідношення категорій: «державна політика», «публічна політика», «публічне управління». Рівні політики: глобальний, національний, регіональний, локальний. Публічна політика як інструмент регулювання суспільних відносин. Історія становлення публічної політики. Еволюція теорій публічної політики

Тема 2. Суб'єкти та актори публічної політики

Класифікація акторів: державні, недержавні, наднаціональні. Функції органів законодавчої, виконавчої та судової влади. Роль політичних партій та виборчих процесів. Громадянське суспільство як суб'єкт політики. Лобізм та групи інтересів. Аналітичні центри (think tanks) та експертні спільноти. Взаємодія акторів у мережах публічної політики

Тема 3: Сучасні політико-економічні ідеології

Сутність, структура та функції політико-економічних ідеологій у сучасному суспільстві. Лібералізм і неолібералізм: економічна свобода, ринок і роль держави. Консерватизм і неоконсерватизм: традиції, соціальний порядок та економічний прагматизм. Соціал-демократія та сучасні моделі соціально орієнтованої ринкової економіки. Націоналізм, глобалізм та антиглобалістські концепції в сучасному світі. Екологізм, фемінізм, лібертаріанство та новітні ідеологічні течії XXI століття. Трансформація політико-економічних ідеологій в Україні: сучасні виклики та перспективи розвитку.

Тема 4: Політична система суспільства

Поняття, сутність і структура політичної системи суспільства. Основні функції політичної системи та її роль у суспільному розвитку. Держава як центральний інститут політичної системи: ознаки та функції. Політичні партії, громадські організації та групи інтересів у структурі політичної системи. Політичні норми, політична культура та політична свідомість суспільства. Типологія політичних систем: демократичні, авторитарні та тоталітарні моделі. Особливості функціонування та трансформації політичної системи сучасної України.

Тема 5. Політична влада

Поняття, сутність і природа політичної влади. Основні ознаки, ресурси та функції політичної влади. Легітимність і легальність влади: зміст, джерела та механізми забезпечення. Форми, рівні та інститути здійснення політичної влади. Політичне панування, підпорядкування та механізми впливу влади на суспільство. Кризи влади, делегітимація та шляхи відновлення суспільної довіри. Особливості реалізації політичної влади в сучасній Україні.

Тема 6: Політичні партії та партійні системи

Поняття, сутність і роль політичних партій у демократичному суспільстві. Походження, ознаки, функції та типологія політичних партій. Організаційна структура партій та особливості їх діяльності. Партійна система: поняття, структура та чинники формування. Основні типи партійних систем: однопартійна, двопартійна, багатопартійна. Виборчі системи та їх вплив на розвиток партійної системи. Становлення і сучасні тенденції розвитку партійної системи України.

Тема 7: Вибори та виборчі системи

Поняття, сутність і функції виборів у демократичному суспільстві. Основні принципи виборчого права та виборчого процесу. Поняття виборчої системи та її структурні елементи. Мажоритарна, пропорційна та змішана виборчі системи: переваги й недоліки. Етапи виборчого процесу та організація проведення виборів. Політичні технології, виборча кампанія та вплив медіа на волевиявлення громадян. Сучасний стан і реформування виборчої системи України.

Тема 8: Політичні конфлікти

Поняття, сутність і природа політичних конфліктів. Причини виникнення, структура та функції політичного конфлікту. Типологія політичних конфліктів: внутрішньодержавні, міжнародні, інституційні, ціннісні. Стадії розвитку політичного конфлікту та чинники його ескалації. Методи врегулювання і розв'язання політичних конфліктів. Роль держави, громадянського суспільства та міжнародних організацій у конфліктному менеджменті.

Тема 9. Легітимація публічної політики

Поняття легітимності та легальності. Політична підтримка як ресурс реалізації політики. Процедури прийняття рішень у парламенті. Роль політичних коаліцій. Вплив громадської думки. Правові механізми закріплення політики.

Тема 10. Публічні фінанси та економічний контекст політики

Бюджет як інструмент політики. Стадії бюджетного процесу. Програмно-цільовий метод. Фіскальна політика держави. Фінансування соціальних програм. Взаємозв'язок економічної та соціальної політики

Тема 11. Комунікації в публічній політиці

Роль комунікацій у формуванні політики. Стратегії публічної комунікації. Політичний дискурс та аргументація. Кризові комунікації. Використання цифрових технологій. E-government та e-democracy.

Тема 12. Глобалізація та майбутнє публічної політики в Україні

Вплив глобалізації на національні політики. Роль міжнародних організацій. Євроінтеграційні процеси. Політика сталого розвитку. Цифрова трансформація держави. Безпекові виклики та публічна політика в умовах війни.

Список рекомендованої літератури

Основна література:

1. Вступ до публічної політики : навч. посіб. / П. Г. Радько, С. М. Приходько, Т. А. Непокупна та ін. ; за ред. П. Г. Радька. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2022. 234 с.
2. Бакуменко В. Д. Державне управління: основи теорії, історія і практика : навч. посіб. / В. Д. Бакуменко. Київ : Видавництво НАДУ, 2011. 352 с.
3. Тертичка В. В. Публічна політика: аналіз та впровадження в Україні : навч. посіб. Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2002. 752 с. Оболенський О. Ю. Державне управління : підручник. Київ : КНЕУ, 2013. 414 с.
4. Колодій А. Ф. Публічна політика : навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2018. 312 с.

Допоміжна література:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL:

- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
(дата звернення: 22.02.2022 р.).
2. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
 3. Гавриш О. М. Суб'єкти публічної політики: теоретико-методологічний аналіз : монографія. Київ : Центр навч. л-ри, 2019. 180 с.
 4. Ситник Г. П. Публічне управління в Україні: теорія і практика. Київ : НАДУ, 2012. 280 с.
 5. Розпутенко І. В. Публічна політика: аналіз та механізми реалізації : навч. посіб. Київ : НАДУ, 2015. 256 с.
 6. Тертичка В. В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. Київ : Основи, 2002. 750 с.
 7. Мельник А. Ф., Оболенський О. Ю., Васіна А. Ю. Державне управління : навч. посіб. Київ : Знання, 2009. 582 с.
 8. Кравченко С. О. Публічна політика в Україні: теоретичні засади та практика реалізації. Київ : КНЕУ, 2020. 280 с.
 9. Нижник Н. Р., Машков О. А. Системний підхід в організації державного управління : навч. посіб. Київ : Вид-во УАДУ, 2000. 160 с.

Інформаційні ресурси:

1. Верховна рада України URL: [http //rada.gov.ua](http://rada.gov.ua)
2. Кабінет Міністрів України URL: [http //www.kmu.gov.ua/mamestat](http://www.kmu.gov.ua/mamestat)
3. Офіс Президента України URL: <https://www.president.gov.ua>
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : офіц. сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

КРИТЕРІЇ ТА ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ ВСТУПНИКІВ

Оцінювання знань вступників фахового вступного випробування здійснюється за шкалою від 0 до 200 балів. Прохідний бал становить – 100 балів.

Перед початком вступного випробування представники приймальної комісії проводять інструктаж щодо правил виконання тестового завдання.

Кожен вступник отримує індивідуальний варіант тестового завдання, бланк відповіді та лист-чернетку.

Оцінювання знань вступників на вступних випробуваннях здійснюється згідно з критеріями.

За кожне правильно виконане тестове завдання вступник отримує 4 бали

Кількість вірних відповідей	Рейтингові бали	Кількість вірних відповідей	Рейтингові бали	Кількість вірних відповідей	Рейтингові бали
1	4	18	72	35	140
2	8	19	76	36	144
3	12	20	80	37	148
4	16	21	84	38	152
5	20	22	88	39	156
6	24	23	92	40	160
7	28	24	96	41	164
8	32	25	100	42	168
9	36	26	104	43	172
10	40	27	108	44	176
11	44	28	112	45	180
12	48	29	116	46	184
13	52	30	120	47	188
14	56	31	124	48	192
15	60	32	128	49	196
16	64	33	132	50	200
17	68	34	136		
Разом: 200 балів					